

Hüseyin Hüsnü Özdamar (1875-1961)

Türk Siyasetçi, I- VI Dönemlerde Isparta milletvekili, müderris, din görevlisi.

1875 (H.1291) yılında Isparta'da dünyaya geldi. Babası Hacı Hasan Efendizâde İsmail Hakkı Efendi'dir. Temel eğitimini Isparta'da tamamladıktan sonra kendini geliştirmek üzere Konya'ya gitti. O günün şartlarında Konya'nın en büyük medresesi konumunda olan ve Şerafeddin Camii'nin batı kıyısında bulunan Ziyaiye Medresesine kaydoldu. Burada altı yıl öğrenim gördü. 2 Ocak 1885'te Müderris Parlakzâde Ahmet Fahri Efendi'den icazet aldı. Daha sonra İstanbul'a gitti ve Mahmutpaşa Medresesinde tahsiline devam etti. Dinî bilgiler ve dil bilgisi alanında kendini geliştiren Hüseyin Hüsnü Efendi, 9 Ağustos 1902'de dersiâm Mustafa Asım Efendi'den müderrislik icazeti alarak memleketi Isparta'ya döndü ve Çelebiler Mahallesi'nde bulunan Sadiye Medresesinde müderris olarak göreve başladı. 1910 Ocak ayında Antalya Merkez Müderrisliğine atandıysa da mazereti sebebiyle bu göreve başlayamadı ve bir süre Isparta'da dersiâmlık yaptı. 9 Ocak 1911'de Şeriye Mahkemesi Zabıt Kâtibi oldu. 22 Mart 1914'te İl Genel Meclisi üyeliğine seçildi. 5 Mart 1916'da Isparta Müftüsü olarak atandı. 7 Nisan 1919'a kadar bu görevde kaldı.

15 Mayıs 1919'da Yunan'ın İzmir'e çıktığı haberi Isparta'ya ulaştığında, diğer yerlerde olduğu gibi Isparta'da da milli tepki oluşmaya başlamıştı. Hüseyin Hüsnü Efendi, Isparta'da Milli Mücadele şuurunun inşasında filen yer aldı. Yunan işgaline karşı Batı Anadolu'da milli teşkilatlanmayı organize etme amacıyla 6-9 Ağustos 1919'da toplanan Birinci Nazilli Kongresi'ne yanında gençlerden Uçkurcuzâde Ali Efendi olduğu halde Isparta delegesi olarak katıldı. H. Hüsnü Efendi kongre dönüşünde ileride Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (IMHC) adını alacak olan Heyet-i Milliye'nin yapılanmasında bulundu. Ağustos 1919'da yeniden teşkilatlanan Isparta Heyet-i Milliyesi'nde aktif üye olarak görev aldı.

Meclis-i Mebusanın dağılmasından sonra Heyet-i Temsiliye'nin Ankara'da milli bir meclisin toplanması kararı üzerine Isparta'dan 5 milletvekili seçildi. Bu milletvekillerinden biri de H. Hüsnü Efendi'dir. H. Hüsnü ve diğer Isparta milletvekilleri 10 Nisan 1923 günü Isparta'da Piri Efendi Türbesi önünde yapılan törenle Ankara'ya uğurlandılar. H. Hüsnü Efendi meclisin ilk günkü açılış oturumuna katıldı. Meclis'te aktif faaliyetlerde bulundu. Özellikle, diğer Isparta Milletvekili Mehmet Nadir (Süldür) Efendi ile birlikte Meclis'e, Isparta Sancağını ilgilendiren konularda dilekçe verdiler. 6 Mayıs 1920 tarihli oturumda, 1914 depreminde zarar gören Ispartalıların evlerini tamir ve inşa edebilmeleri için bazı yardımlar yapılması hususunda teklifte bulundular. Yine 10 Mayıs 1920 günkü toplantıda, Isparta Sancağından toplanan oktruva vergisindeki bazı adaletsiz uygulamaları dile getirerek diğer sancaklara oranla Isparta'dan fazla vergi toplandığını, cephe ihtiyacının bir-iki sancaktan değil adil bir şekilde bütün sancaklara dağıtılmasını teklif ettiler. 18 Aralık 1920 günkü oturumda, bazı ilçelerin idari yapılanması hakkında söz alarak, Yalvaç ve Şarkikaraağaç'ın coğrafi ve ekonomik olarak Isparta'ya bağlı kalmasını savundu. Takip eden yıllarda da İstiklal Mahkemesi kararları ve Şeriye Vekili Vehbi Efendi ile ilgili konularda bazı teklifleri oldu. Şeriye- Evkaf ve İrşat komisyonlarında görev aldı. II, III, IV, V ve VI. Dönemlerde de yeniden seçilerek Isparta Milletvekili olarak Mecliste bulundu.

Millî Mücadele dönemindeki fedakâr hizmetlerinden dolayı, mevcut Yeşil Şeritli İstiklal Madalyası 22 Şubat 1926 tarihli

Meclis kararı ile Kırmızı-Yeşil Şeritli **İstiklal Madalyası** ile değiştirildi. 1 Kasım 1934'te memuriyetten emekli oldu. Milletvekilliği ise 1943 yılına kadar devam etti. Üç çocuk babası olan ve soyadı kanunu ile "Özdamar" soyadını alan H. Hüsnü Efendi, 17 Haziran 1961'de 86 yaşında iken vefat etti.

Nuri KÖSTÜKLÜ

KAYNAKÇA

AKÇA, Bayram, "Tek Parti Döneminde Isparta'da Milletvekili Seçimleri ve Milletvekillerinin Özgeçmişleri", **Journal of Universal History Studies**, 3(2), December 2020, ss 336- 352.

BAYAR, Celal, **Ben De Yazdım**, C 7, İstanbul

ÇOKER, Fahri, **Türk Parlamento Tarihi Milli Mücadele ve TBMM I. Dönem**, C 3

ERMUMCU, Turgut "I. Dönem TBMM'de Isparta Milletvekilleri ve Meclis Çalışmaları", **SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Mayıs, 2010, sayı:21, ss. 139- 153.

GÜNEŞ, Günver- Müslime Güneş, "Heyet-i Milliye'den Heyet-i Merkeziye'ye Sivil Temelli Direniş: Nazilli Kongreleri", **Belgi Yaz** 2019, sayı:18, ss. 1255- 1280

KÖSTÜKLÜ, Nuri, "Isparta Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, 1990, sayı:18, ss. 601-613.

KÖSTÜKLÜ, Nuri, **Milli Mücadele'de Denizli Isparta ve Burdur Sancakları**, Atatürk Araştırma Merkezi yay., Ankara 1999.

TBMM Albümü 1920- 2010, C 1, 1920-1950, TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü yay., Ankara Nisan 2010.

TBMM Zabıt Ceridesi, 2. Baskı, C 2, Ankara 1940; C 20, Ankara 1959.

[https://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Yazar/3284/Huseyin-Husnu-Efendi-\(Ozdamar\).asp](https://www.eskieserler.com/Eski/Eserler/Yazar/3284/Huseyin-Husnu-Efendi-(Ozdamar).asp) (e.t. 01.07.2023)

Konya Yenigün Gazetesi, 14.05.2020 (<https://www.konyayenigun.com/konyanin-en-buyuk-medresesi-konumunda>) (e.t. 8.07.2023)

23/11/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/huseyin-husnu-ozdamar-1875-1961/?pdf=6673> adresinden erişilmiştir